

29 12 2015

• Natuurbeschermingswachters in actie, 1955. foto Gelders Archief 1541-965

Opvoeden tot goed gedrag in de natuur

Dagelijkse en bijzondere zaken uit het verleden van Arnhem en omgeving.

door **Elio Pelzers**

In het midden van de foto hierboven buigt een meisje in een houtje-touwtjejas zich voorover. Net als de andere kinderen heeft ze de volle aandacht voor de bolgewassen op de grond. De kinderen hebben dikke jassen aan, het is koud.

Leden van de Natuurbeschermingswacht van de Westelijke Veluwezoom leren omstreeks 1955 de kinderen in Oosterbeek in de openlucht een en ander over de natuur.

Op zich was dat geen vreemde activiteit in die jaren, want natuurpedagogen en onderwijzers als Eli Heimans en Jac. P. Thijsse onderwezen al rond 1900 hun schoolklassen in de vrije natuur. Zij stonden aan de wieg van de Nederlandse natuurbescherming. Verschillende nu nog bestaande natuurorganisaties zijn aan het begin van de twintigste eeuw opgericht, zoals Natuurmonumenten. Een halve eeuw later was het fenomeen van natuurlessen in de openlucht een breed en zijd verspreid fenomeen.

De eerste Natuurbeschermingswacht ontstond in 1932 in het

Gooi. De Natuurwachten hielden een oogje in het zeil in natuurgebieden en voedden het publiek op tot goed gedrag in de natuur. 'Het volk opvoeden en verheffen', noemden sommige oudere natuurbeschermers van goede huizen het wel eens.

Omdat verschillende natuurbeschermers zich zorgen maakten over de gebrekkige natuur(beschermings)opvoeding van kinderen en volwassenen, kwam begin jaren zestig het Instituut van Natuurbeschermingseducatie (IVN, tegenwoordig Instituut voor Natuureducatie en Duurzaamheid) van de grond. Dit bleek een groot succes, want een kwart eeuw later telde het IVN meer dan 160 plaatselijke afdelingen in het gehele land.

In de gemeente Renkum is het IVN Westelijke Veluwezoom tegenwoordig actief met veertien werkgroepen. In de negentiende eeuw waren kunstenaars al zeer onder de indruk van de natuur in de gemeente Renkum. In 1939 kocht Natuurmonumenten dankzij een inzamelingsactie onder de bevolking een aanzienlijk deel van de Wolfhezerbossen.

De aandacht voor natuuropvoeding in de jaren vijftig in zo'n natuurrijke omgeving en met zo'n groene geschiedenis is dan ook niet vreemd.